

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/38/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8524200496
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2024:8524200496.1

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX, zast. kolíznym opatrovníkom Obcou Kolačkov, dieťa rodičov matky: C. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX a otca: neuvedený, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, odboru sociálnych vecí a rodiny, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. Súd n a r i a ě u j e matke mal. dieťaťa C. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX odovzdať mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX, do starostlivosti zariadenia Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, Spišská Belá.

II. Súd u k l a ě ě navrhovateľovi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa zabezpečiť okamžité umiestnenie mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, Spišská Belá.

III. Súd u r ě u j e navrhovateľovi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa lehotu na podanie návrhu vo veci samej, a to o uloženie výchovného opatrenia pobytovou formou, v lehote do 30.4.2024, kde účastníkmi konania budú navrhovateľ, mal. dieťa a rodičia mal. dieťaťa.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa (ďalej ÚPSVaR), podal na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd nariadil matke mal. dieťaťa C. A., nar. XX.X.XXXX, odovzdať mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Spišská Belá.

2. Podaný návrh odôvodnil tým, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, oddelenie sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately vedie rodinu maloletých detí od roku 2015 z dôvodu zanedbávania zdravotnej starostlivosti u súrodencov mal. dieťaťa.

Maloletá A. A., nar. XX.XX.XXXX pochádza z družského vzťahu C. A., XX.X.XXXX a domnelého otca D. A., nar. XX.X.XXXX. Z ich družského vzťahu pochádza ešte osem maloletých detí, a to D., B., E., B., F., E., G. a A., ktorí sú od 5.4.2023 na základe Uznesenia Okresného súdu Stará Ľubovňa o nariadení neodkladného opatrenia, spisová zn. č. 4P/40/2023 - 38 a Uznesenia sp.zn. 4P/41/2023 - 26 oba zo dňa 3.4.2023 vyňatí z osobnej starostlivosti rodičov a umiestnení v zariadení na výkon rozhodnutia súdu v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok z dôvodu zlyhania osobnej a zdravotnej starostlivosti zo strany rodičov.

Následne Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom č.k. 4P/49/2023 zo dňa 10.7.2023 a rozsudkom č.k. 4P/50/2023 uložil výchovné opatrenie a nariadil maloletým deťom pobyt v CDR Liptovský Hrádok za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov u mal. detí. Uložené výchovné opatrenie nespĺnili účel a z uvedeného dôvodu boli súrodenci mal. A. súdom ponechané v starostlivosti CDR na základe uznesenia o neodkladnom opatrení č.k. 4P/150/2023 -17 zo dňa 5.12.2023 a uznesenia č.k. 4P/10/2024 -20 zo dňa 6.2.2024.

Najmladším súrodencom mal. A. (G. a A., u ktorých nie je otec uvedený v rodnom liste) Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom č. k. 4P/157/2023 zo dňa 4.3.2024 uložil opakované výchovné opatrenie pobytovou formou v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. V prípade mal. D., B., E., B., F. a E. je súdom vytýčený termín pojednávania na deň 24.4.2024 vo veci samej - o uložení opakovaného výchovného opatrenia.

Mal. A. A. je zdravý novorodenec, ktorý potrebuje adekvátnu osobnú starostlivosť. Dieťa je toho času v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Spišská Belá. Existuje riziko, že maloleté dieťa nebude mať zo strany rodičov naplnené základné životné potreby pre jeho zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin. Matka dieťaťa je nesamostatná, nedokáže účelne hospodáriť. Rodina zle spolupracuje s pomáhajúcimi subjektmi. Matka nedokáže odhadnúť závažnosť situácie, kedy je potrebné vyhľadať lekársku pomoc pre dieťa, nerešpektuje odporúčania lekára. U rodičov zatiaľ nedošlo k trvalej pozitívnej zmene v správaní a postojov, aby dokázali zabezpečiť všetky potreby svojich mal. detí. Matka nemá zabezpečené pre novonarodené dieťa potrebné oblečenie, hygienické prostriedky a pod., rodičia nedisponujú dostatočnými rodičovskými zručnosťami.

Matka a domnelý otec mal. A. žijú v obci Kolačkov v drevenej chatrči, kde majú k dispozícii jednu miestnosť. V spoločnej domácnosti s nimi žije aj starý otec zo strany matky a matkin brat, ktorý sa vrátil z VTOS. Domácnosť je zariadená starším, ale funkčným nábytkom. Hygiena toho času je na primeranej úrovni. Rodina má zavedenú elektrinu, vodu si nosia z horského prameňa. Domnelý otec je zamestnaný v lese v Moldave nad Bodvou, u svojho zamestnávateľa si odkladá časť peňazí, ktoré chce použiť na opravu príbytku.

Rodičia už boli trestne stíhaní a aktuálne ORPZ Stará Ľubovňa vykonáva vyšetrovanie vo veci zločinu týrania blízkej osoby a tiež pre ohrozovanie mravnej výchovy, z týchto skutkov sú podozriví obaja rodičia. Aktuálne rodičia nemajú kapacitu na zmenu a nedokážu zabezpečiť riadnu starostlivosť o svoje novonarodené mal. dieťa, aby nebol ohrozený jeho život, zdravie a bezpečie. Z tohto dôvodu bol zo strany tunajšieho úradu matke odporúčaný dobrovoľný pobyt s mal. A. na základe dohody v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, s ktorým matka súhlasila. Účelom pobytu bolo osvojením rodičovských zručností predísť vyňatiu mal. dieťaťa z prirodzeného prostredia.

Maloletá A. spolu s matkou C. A., boli dňa 18.03.2024 na základe tunajším úradom vystaveného odporúčania prijaté do CDR Spišská Belá na dobrovoľný pobyt. Dňa 25.03.2024 sa CDR Spišská Belá telefonicky spojilo s tunajším úradom a oznámilo, že matka mal. dieťaťa chce dobrovoľný pobyt ukončiť. Ako dôvod matka uviedla, že potrebuje ísť domov ku chorému otcovi. Tunajší úrad za účasti CDR Spišská Belá navrhol matke C. A. pre mal. dieťa, t. j. mal. A., využiť možnosť dobrovoľného pobytu, s ktorým matka súhlasila a maloleté dieťa ponechala v CDR.

Dňa 03.04.2024 sa uskutočnilo na obecnom úrade v Kolačkove stretnutie rodinného kruhu (odborná metóda práce), ktoré zorganizovalo CDR Liptovský Hrádok, na ktorom tunajší úrad opakovane ponúkol matke, aby nanovo nastúpila na dobrovoľný pobyt k mal. A., aby sa učila rodičovským zručnostiam. Matka na uvedenom stretnutí súhlasila, avšak ponúkanú možnosť doposiaľ nevyužila a na dobrovoľný pobyt nenastúpila. Po odchode z dobrovoľného pobytu sa iba raz telefonicky zaujímala o svoje dieťa. Od 3.4.2024 doteraz neprejavila záujem o to, aby sa vrátila k mal. A., osobne sa o dieťa starala a v CDR sa učila rodičovským zručnostiam.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zapojil do spolupráce s rodinou aj akreditovaný subjekt Familiam, o z. Prešov, ktorého cieľom je zabezpečiť prostredníctvom využitia odborných metód úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa nie je možné umiestniť k jeho súrodencom do CDR Liptovský Hrádok z dôvodu, že uvedené zariadenie nemá kapacity pre prijatie novorodenca. Z uvedeného dôvodu sa tunajší úrad obrátil na Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, ktoré rezervuje miesto pre mal. A. A., nar. X.X.XXXX v ich zariadení.

Následne bude tunajší úrad podávať návrh vo veci uloženia výchovného opatrenia pobytovou formou za účelom úpravy rodinných a sociálnych pomerov.

3. Zároveň predložil listinné dôkazy a to: rodný list mal. dieťaťa, priebežnú správu Familiam o.z., oznámenie CDR Spišská Belá, odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v CDR.

4. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 4P/38/2024-20 zo dňa 15.04.2024 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Obec Kolačkov.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

7. Podľa § 325 ods. 1 a 2 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

8. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Podľa § 336 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

10. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Podľa § 367 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

12. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

13. V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Účelom neodkladného opatrenia v súlade s vyššie citovanou právnou úpravou je neodkladná úprava pomerov účastníkov. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Inštitút neodkladných opatrení v porovnaní s doterajšou úpravou opustil charakter predbežnosti poskytnutej ochrany a po nariadení neodkladného opatrenia nemusí vždy nasledovať konanie vo veci samej. To však nevyklučuje ani to, že ochrana bude poskytnutá len na obmedzený čas a pred začatím konania vo veci samej. Jeho nariadenie je však možné v ktoromkoľvek štádiu konania. Súd môže nariadiť aj také neodkladné opatrenie, ktorého obsah je totožný s výrokom vo veci samej. Z návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť zrejmé podmienky dôvodnosti nároku, opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

15. Z podaného návrhu a listinných dôkazov súd zistil, že mal. dieťa pochádza družského vzťahu matky C. A. s D. A., nar. XX.X.XXXX, ktorý v rodnom liste maloletej A. nie je zapísaný ako otec.

Z uvedeného vzťahu pochádzajú aj ďalšie mal. deti a to D. A., nar. XX.X.XXXX, B. A., nar. XX.X.XXXX, E. A., nar. XX.X.XXXX, B. A., nar. XX.X.XXXX, F. A., nar. XX.X.XXXX, E. A., nar. XX.X.XXXX, A. G., nar. XX.X.XXXX a mal. A. A., nar. X.X.XXXX, ktorí sú na základe rozhodnutia tunajšieho súdu vyňatí z osobnej starostlivosti rodičov a umiestnení v zariadení CDR Liptovský Hrádok z dôvodu zlyhania osobnej a zdravotnej starostlivosti zo strany rodičov.

Rodičia žijú v drevenej chatrči, kde obývajú jednu izbu. V spoločnej domácnosti s nimi žije ešte otec matky. Tak, ako to vyplýva z podaného návrhu, rodičia sa o mal. detí nestarajú riadne. Aktuálne rodičia nemajú kapacitu na zmenu a nedokážu zabezpečiť riadnu starostlivosť o svoje novonarodené mal. dieťa tak, aby nebol ohrozený jeho život, zdravie a bezpečie.

Rodičia z dlhodobého hľadiska nezvládajú starostlivosť o svoje maloleté detí, a preto možno konštatovať, že aj mal. A. sa ocitla v takej situácii, ktorá ohrozuje jej psychický, fyzický a sociálny vývin, a preto je potrebné v záujme maloletého dieťaťa nariadiť neodkladné opatrenie a umiestniť ho do zariadenia.

16. Súd po preskúmaní podaného návrhu dospel k záveru, že v danom prípade je dôvod a aj potreba bezodkladnej úpravy pomerov mal. dieťaťa v jeho najlepšom záujme, a to jeho odovzdaním do starostlivosti navrhovaného zariadenia.

17. Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele“) ak súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti, neodkladného opatrenia alebo o uložení ochrannej výchovy alebo výchovného opatrenia, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje v spolupráci s rodičmi dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a zariadením, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, ochranná výchova, neodkladné opatrenie alebo výchovné opatrenie, určeným v rozhodnutí súdu (ďalej len „zariadenie na výkon rozhodnutia súdu“), umiestnenie dieťaťa do tohto zariadenia.

18. V súlade so znením § 30 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele súd uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa povinnosť zabezpečiť umiestnenie mal. detí do starostlivosti určeného zariadenia. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že navrhnuté vhodné zariadenie sa nachádza mimo miesta bydliska mal. dieťaťa.

19. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyhovel návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa a rozhodol tak, ako vyplýva z výrokovvej časti tohto uznesenia.

20. Zároveň v zmysle ust. § 336 ods. 1 CSP súd určil navrhovateľovi lehotu na podanie návrhu vo veci samej.

21. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dňa odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).